

LBRIS

We know
books

Lecturi pentru școlari

clasa a VII-a

ION CREANGĂ (1837-1889)

Amintiri din copilărie	
[<i>Plecarea lui Nică la seminarul de la Socola</i>]	3
Moș Nichifor Coțcariul	12

VASILE ALECSANDRI (1852-1912)

Hora Unirii	32
Peneș Curcanul	33
Sergentul	39
Noaptea Sfântului Andrii	41
Deșteptarea României	44
Odă ostașilor români	46
Balcanul și Carpatul	47
Dan, căpitan de plai	49
Tunetul	64
Imn lui Ștefan cel Mare	65
Plugurile	66
Țara	67
Toamna țesătoare	69

ANTON PANN (1790-1854)

<i>1. Despre cusururi sau urâciuni</i>	
Despre cusururi sau urâciuni	72
Povestea vorbeii	74
Spun c-a fost odată un crai oarecare	76
<i>2. Despre pedanți sau copilăroși</i>	
Despre pedanți sau copilăroși	77
Povestea vorbii	78
<i>3. Despre vorbire</i>	
Despre vorbire	81
Povestea ăluia	83

OCTAVIAN GOGA (1881-1938)

În Vinerea Patimilor	92
Dăscălița	96
Dascălul	98
Oltul	99
Noi	102
Graiul pâinii	103

BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA (1858-1918)

Bursierul	105
Paraziții	126
Hagi Tudose	192

ION LUCA CARAGIALE (1852-1912)

Două loturi	212
Ion	230
Amici	236
În vreme de război	242
O făclie de Paști	262
Mitică	279

MIHAI EMINESCU (1850-1889)

Freamăt de codru	286
Călin (File din poveste)	288
Crăiasa din povești	297
Scrisoarea III (<i>Fragment</i>)	298
Dorința	304
Lacul	305
Pe lângă plopii fără soț...	306
Trecut-au anii	307
Floare albastră	308
Peste vârfuri	310

Când amintirile	311
Afară-i toamnă	312

GEORGE COȘBUC (1866-1918)

Nunta Zamferei	313
Golia ticălosul	319
Pașa Hassan	321
Moartea lui Gelu	323
Oltenii lui Tudor	328
Cântec	330
Vara	332
Lupta vieții	333
Doina	335
Seara	339
Concertul primăverii	341
Parabola semănătorului	343

ȘTEFAN OCTAVIAN IOSIF (1875-1913)

Poveste	345
Mi-e dor	346
Câmpiei	346

EMIL GÂRLEANU (1878-1914)

Nucu din Odobac	348
-----------------------	-----

LIVIU REBREANU (1885-1944)

Ițic Ștrul, dezertor	374
Catastrofa	394

JULES VERNE (1828-1905)

Douăzeci de mii de leghe sub mări – <i>fragmente</i> –.....	436
---	-----

ION CREANGĂ (1837-1889)

Amintiri din copilărie

[Plecarea lui Nică la seminarul de la Socola]

Cum nu se dă scos ursul din bârlog, țăranul de la munte strămutat la câmp și pruncul dezlipit de la sânul mamei sale, așa nu mă dam eu dus din Humulești, în toamna anului 1855, când veni vremea să plec la Socola, după stăruința mamei. Și oare de ce nu m-aș fi dat dus din Humulești, nici în ruptul capului, când mereu îmi spunea mama că pentru folosul meu este aceasta? Iaca de ce nu: dragăliță Doamne, eram și eu acum holtei, din păcate! Și Iașii, pe care nu-i văzusem niciodată, nu erau aproape de Neamț, ca Folticeni, de unde, toamna târziu și mai ales prin cășlegile de iarnă, fiind noaptea mari, mă puteam rezezi din când în când, pașlind-o așa cam pe după toacă, și tot înainte, sara pe lună, cu tovarășii mei la clăci în Humulești, pe unde știam noi, ținând tot o fugă, ca telegarii. Și după ce jucam cât jucam, furam câte un sărut de la cele copile sprintăre, și până-n ziuă, fiind ieșiți din sat cam pe la prânzul cel mare ne aflam iar în Folticeni, trecând desculți prin vad în dreptul Băii, Moldova înghețată pe la margini, și la dus și la întors, de ne degera măduva-n oase de frig! Inima însă ne era fierbinte, că ce gândeam și izbândeam. De la Neamț la Folticeni și de la Folticeni la Neamț era pentru noi atunci

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Lecturi pentru școlari: clasa a VII-a / selecția textelor:
Daniela Dumitrescu. - București: Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-68-7

I. Dumitrescu, Daniela (adapt.)

821.135.1-93-822(075.33)

82-93-822=135.1(075.33)

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

Tipografia SHIK & ȘTEFAN SRL
Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

o palmă de loc. Dar acum se schimbă vorba: o cale scurtă de două poște, de la Folticeni la Neamț, nu se potrivește c-o întindere de șese poște, lungi și obositoare, de la Iași până la Neamț. Căci nu vă pară săgă: de la Neamț până la Iași, e câtu-i de la Iași până la Neamț; nici mai mult, nici mai puțin. Și mai bine să rămâi pe loc, Ioane, chiteam în mintea mea cea proastă, decât să plângi nemângâiat și să te usuci, de dorul cui știu eu, văzând cu ochii!... Dar vorba ceea: „Ursul nu joacă de bună voie“. Mort-copt, trebuia să fac pe cheful mamei, să plec fără voință și să las ce-mi era drag!

Dragu-mi era satul nostru, Ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul, în care se oglindește cu mahnire Cetatea Neamțului, de atâtea veacuri! Dragi-mi erau tata și mama, frații și surorile, și băieții satului, tovarășii mei din copilărie, cu cari în zile geroase de iarnă, mă desfătam pe gheață și la săniuș; iar vara, în zilele frumoase de sărbători, cântând și chiuind, cutreieram dumbrăvile și luncile umbroase, prundul cu știoalnelor, țarinele cu holdele, câmpul cu florile și mândrele dealuri, de după care-mi zâmbeau zorile, în zburdalnica vârstă a tinereții!

Asemenea dragi-mi erau șezătorile, clăcile, horile și toate petrecerile din sat, la care luam parte cu cea mai mare însuflețire! De piatră de-ai fi fost și nu se putea să nu-ți salte inima de bucurie, când auzai uneori, în puterea nopții, pe Mihai, scripcariul din Humulești, umblând tot satul câte c-o droaie de flăcăi după dânsul și cântând:

*Frunză verde de cicoare,
Astă-noapte pe răcoare
Cânta o privighetoare
Cu viersul de fată mare;*

*Și cânta cu glas duios,
De picau frunzele jos;
Și cânta cu glas subțire
Pentru-a noastră despărțire;
Și ofta, și ciripea,
Inima de țî-o rupea!*

Și câte și mai câte nu cânta Mihai lăutarul din gură și din scripca sa răsunătoare; și câte alte petreceri pline de veselie, nu se făceau pe la noi, de-ți părea tot anul zi de sărbătoare! Vorba unei babe: „Să dea Dumnezeu tot anul să fie sărbători și numai o zi de lucru; și atunci să fie praznic și nuntă“.

Apoi lasă-ți, băiete, satul cu tot farmecul frumuseților lui, și pasă de te du în loc străin și așa depărtat, dacă te lasă pârdașnica de inimă! Și doar mă și sileam eu, într-o părere, s-o fac a înțelege pe mama că pot să mă bolnăvesc de dorul ei... și să mor printre străini! Că vărul meu Ion Mogorogea, Gheorghe Trăsnea, Nică Oșlobanu și alții s-au lăsat de învățat și, despre asta, tot mănâncă pâine pe lângă părinții lor. Dar zadarnică trudă! Mama avea alte gânduri; ea îmi pregătea cu îngrijire cele trebuitoare, zicându-mi de la o vreme cu asprime:

— Ioane, cată să nu dăm cinstea pe rușine și pacea pe gâlceavă!... Ai să pleci unde zic eu. Și Zaharia lui Gâtlan merge cu tine. Luca Moșneagu, megieșul nostru, vă duce cu căruța cu doi cai ca niște zmei. Ia, mai bine, răpezi-te până la el de vezi gata-i de drum? Că mâine de dimineață, cu ajutorul Domnului, plecați.

— Nu mă duc, mamă; nu mă duc la Socola, măcar să mă omori! ziceam eu, plângând cu zece rânduri de lacrimi. Mai trăiesc ei oamenii și fără popie.

— Degeaba te mai sclifosești, Ioane, răspunse mama cu nepăsare! La mine nu se trec acestea... Pare-mi-se că

LIBRIS | We know books

știi tu moarea mea... Să nu mă faci ia acuș, să ieu culeșerul din ocnită și să te dezmierd, cât ești de mare! Apoi cheamă pe tata și-i zice hotărâtor: Spune-i și dumneata băiatului, omule, ce se cuvine, ca să-și deie nădejdea și să-și caute de drum.

— Mai rămâne vorbă despre asta? zise tata, posomorât. Are să urmeze cum știm noi, nu cum vrea el, că doar nu-i de capul său. Când m-ar bate numai atâta grijă, măi femeie, ce mi-ar fi? Dar eu mă lupt cu gândul cum să-i port de cheltuială căci banii nu se culeg de la trunchi, ca surcelele. Si la iști vro șase, afară de dânsul, dacă rămân acasă, nu le mai trebuie nimica? Dar fiind el cel mai mare, norocul său; trebuie să căutăm a zburătăci, căci nu se știi zilele omului! Și poate vreodată să fie și el sprijin pentru iștialați.

Văzând eu că nu-i chip de stat împotriva părinților, începui a mă gândi la pornire, zicând în sine-mi cu amărăciune: „Ce necaz pe capul meu! Preuții noștri din sat n-au mai trepădat pe la Socola, și mila sfântului! nu-i încape cureaua, de pântecoși ce sunt. D-apoi călugării: o adunătură de zamparagii dugliși din toată lumea, cui-băriți prin mânăstire, ce nu ajung?! Și eu să înșir atâtea școli: în Humulești, la Broșteni în creierii munților, în Neamț, la Folticeni și acum la Socola, pentru a căpăta voie să mă fac, ia, acolo un popă prost, cu preuteasă și copii; prea mult mi se cere!” Acuș îi spun mamei că mă duc la călugărie, în Neamț ori la Secu. Și cu câtă carte știu, cu câtă nu știu, peste câțiva ani pot s-ajung dichiu la vrun mitoc, și să strâng un știubeiu plin de galbeni, ca părintele Chirilaș, de la jugărit, din Vânătorii-Neamțului. Ș-apoi atunci... pune-ți, cuvioase Ilarie, plosca cu rachiu la șold, icrișoare moi cât se poate de multe, și altceva de gustare în buzunările dulamei, pistoalele-n brâu, pe sub rasă, comanacul pe-o urechea, și, cu *sabia Duhului* în

mână și pletele în vânt, ia-o la papuc peste „Piciorul Rău“ spre „Cărarea afurisită“ dintre Secu și Agapia din deal, unde toată vara se aude cântând cu glas îngeresc:

*Ici, în vale, la pârâu,
Mielușa lui Dumnezeu!*

Iar câte un glas gros răspunde:

*Hop și eu de la Durău,
Berbecul lui Dumnezeu!...*

Căci, fără să vreau, aflasem și eu, păcătosul, câte ceva din tainele călugărești, umblând vara cu băieții după... bureți prin părțile acelea, de unde prinsesem și gust de călugărie... Știi, ca omul cuprins de evlavie.

În sfârșit, ca să nu-mi uit vorba, toată noaptea cea dinainte de plecare, până s-au revărsat zorile, m-am frământat cu gândul, fel și chip, cum aș putea îndupleca pe mama, să mă duc mai bine la monăstire; și tocmai când eram hotărât a spune mamei aceste, iaca și soarele răsare, vestind o zi frumoasă, și Luca Moșneagu, însurățel de-al doilea, a cărui tânără nevastă avusese grijă să-l trezească la timp și să-l pregătească de pornire... se și aude strigând afară: „Gata sunteți? Haidem! că eu vă aștept cu caii înhămați“. Mama, atunci mă și ia repede-repede la pornit, fără să am când îi spune de călugărie.

Și, scurtă vorbă, ne adunăm, rudele lui Zaharia, cu ale mele, în ogradă la moș Luca, sărutăm noi mâna părinților, luându-ne rămas bun cu ochii înecați în lacrimi, și, după ce ne suim în căruță, supărați și plânși ca vai de noi, Luca Moșneagu, harabagiul nostru, dă bici cailor, zicând nevestei sale, care închidea poarta după noi: „Olimbiadă, ie seama bine de borta ceea! Căci niște porci spărgând gardul într-un loc, se înădise în grădină, la păpușoi...“

Era dimineata, în ziua de tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul, când ieşeam din Humuleşti şi fetele şi flăcăii, gătiţi frumos, ca în zi de sărbătoare, foiau prin sat în toate părţile, cu bucuria zugrăvită pe feţe! Numai eu cu Zaharia, ghemuiţi în căruţa lui moş Luca, ne duceam surgun, dracului pomană, că mai bine n-oi putea zice.

— Rogu-te, mână mai tare, moş Luca, zic eu, să nu se mai uite satul ca la urs, la noi!

Luca Moşneagu, însă, mâna cum ştia el; căci smârtoagele lui de cai erau vlăguiţi din cale-afară, şi slabi, şi ogârjiţi ca nişte mâţi de cei leşinaţi, nu zmei, cum zicea mama, care nu ştia cum să mă urnească mai degrabă din casă.

— Fire-ar afurisit să fie cine a mai desfiinţat şi catiheţiile cele, tocmai acum în vremea noastră, zise Zaharia lui Gâtlan, plin de năduh, după ce-am ieşit la drum, afară. Când să-ţi petreci şi tu tinereţea, apucă-te de cărturărie; parcă are omul zece vieţi! Tot umblând noi din şcoală în şcoală, mai mult ia așa „de frunza frăsinelului”, mâne-poimâne avem să ne trezim nişte babalâci gubavi şi ofticoşi, numai buni de făcut popi, ieşiţi din Socola.

— Ce zici dumneata, moş Luca, despre unele ca acestea?

— Ce să zic, dascăle Zaharia; ştim noi cum vi-s formele? Eu trebuie să vă duc la locul hotărât, şi de-aci încolo cum v-a sluji capul! Hi! căluţii tatei, să ne întorcem cât mai degrabă acasă.

Când auzeam noi pe moş Luca pomenind cu drag de casă şi când mai vedeam cum rămân satele şi locurile frumoase în urmă, şi tot altele necunoscute se înfăţişează înainte-ne, supărarea noastră creştea la culme! Pentru fiecare fântână, pârâu, vâlcică, dumbrevă şi alte locuri dragălaşe ce lăsam în urmă-ne, scoteam câte un suspin adânc din piepturile noastre! Şi după mintea ce-o aveam,

ne-am fi întors înainte chiar atunci, de nu eram daţi în seama lui moş Luca, de care ne ruşinam ca şi de părinţii noştri.

După un scurt popas, făcut la podul de la Timişeşti, de pe Moldova, pornim înainte spre Moţca şi suim încet-încet codrul Paşcanilor. Apoi, din vârful acestui codru, mai aruncăm, nemernicii de noi, câte-o căutătură jalnică spre munţii Neamţului: uriaşii munţi, cu vârfurile ascunse în nouri, de unde purced izvoarele şi se revarsă pâraiele cu repeziciune, şoptind în mersul lor neîncetat, şi ducând poate cu sine multe-multe patimi şi ahturi o-meneşti, să le înece în Dunărea măreaţă!

— Ei, ei! măi Zaharia, zic eu, coborându-ne la vale spre Paşcani: de-acum şi munţii i-am pierdut din vedere, şi înstrăinarea noastră este hotărâtă, cine ştie pentru câtă vreme!

— Cum ne-a fi scris de la Dumnezeu sfântul, zise Zaharia, cu glasul aproape stins. Ş-apoi rămase dus pe gânduri tot drumul, până la Blăgeşti, peste Siretu, unde ne-a fost şi masul în noaptea aceea. Dar vai de masul nostru! Aici, pe prispa unui rotariu, puţin de nu era să rămânem chiori. De cu seară şi până la miezul nopţii, am stat numai într-o fumăraie de baligi, ca la carantină, şi tot ne-au coşit ţânţarii.

Aşa-i viaţa câmpenească, zise moş Luca, cioşmolindu-se şi învărtindu-se ca pe jărătic, de râul ţânţarimii. Cum treci Şiretul, apa-i rea şi lemnele pe sponci; iar vara te înăduşi de căldură şi ţânţarii te chinuiesc amarnic. N-aş trăi la câmp, Doamne fereşte! Halal pe la noi! Apele-s dulci, limpezi ca cristalul şi reci ca gheaţa; lemne, de ajuns; vara, umbră şi răcoare în toate părţile; oamenii, mai sănătoşi, mai puternici, mai voinici, şi mai voioşi, iar nu ca işti de pe la câmp: sarbezi la faţă şi zbârciţi, de parcă se hrănesc numai cu ciuperci fripte, în toată viaţa lor.

— Știi una, moș Luca, zise Zaharia de la o vreme. Găinușa-i spre asfințit, rarițele deasemine și luceafărul de ziuă, de-acum trebuie să răsară; haidem să pornim la drum!

— Că bine zici, dascăle Zaharie: parcă ți-a ieșit un sfânt din gură. Decât ne-om tot învărti și cioșmoli pe iastă prispă, mai bine să scurtăm din cale. Căci mare-i Dumnezeu, ne-a feri el de întâmplări!

— Și așa luându-ne rămas bun de la gazdă, care era tot afară culcat, pe altă prispă, plecăm. Și cum ieșim în șleah, părerea noastră de bine: întâlnim câțiva oameni cu niște cară cu draniță, mergând spre Iași.

Ne întovărășim cu dânșii, de frica lăieșilor din Ruginosa și hai, hai! hai, hai! până în ziuă, iacătă-ne în Târgul-Frumos, unde am și înjunghiat câțiva harbuji într-ales, de ne-am potolit deocamdată și foamea și setea. Apoi după ce s-au hodinit caii, am pornit înainte spre Podu-Leloaei; și de aici tot înainte, spre Iași, mai mult pe jos decât în căruță, căci zmeii lui Moș Luca se muiase de tot; și țărani noștri, glumeți cum sunt ei, ne tot șfichiuiau, în treacăt, care din cotro, de ni era mai mare rușinea, de rușinea lui Moș Luca. Iar, mai ales, pe la asfințitul soarelui, tocmai când intram în Iași, pe rohatca Păcurari, un flăcăoan al dracului ne-a luat în răs cum se cade, zicând:

— Moșule, ia sama de ține bine telegarii ceia, să nu ieie vânt; că Iașul ista-i mare și, Doamne ferește, să nu faci vreo primejdie!...

Atâta i-a trebuit lui moș Luca, ș-apoi lasă pe dânșul; câte parastase și panaghii, toate i le-a ridicat...

— I-auzi, măi! Dac-ar ști el, chiolhănosul și ticăitul, de unde am pornit astă-noapte, ș-ar strânge lioarba acasă, n-ar mai dărdăi degeaba asupra căișorilor mei! Ș-apoi doar nu vin ei acum întâia dată la Iași, să-mi deie povă

unul ca dânșul, ce rânduială trebuie să păzesc. Patru-zecile mâne-sa de golan! Dacă n-a stat oleacă, să-l învăț eu a mai lua de altă dată drumeții în răs!

Văzând noi că ne ieu oamenii tot peste picior și pe, moș Luca tulburat din cale-afară, cum eram în căruță, ne acoperim peste tot c-un țol, zicând eu cam cu sfială:

— Moș Luca, de te-a întreat cineva, de-acum înainte, de ce trag caii așa de greu, să spui că aduci niște drobi de sare de la Ocnă, și las' dacă nu te-a crede fiecare!

— Ei, apoi?! Știutu-v-am eu că și voi mi-ați fost de aceștia, zise moș Luca, mergând pe lângă cai, plin de năduh; nu mă faceți, că ia, acuș vă ard câteva jordii prin țolul cela, de vă trece spurcatul!...

Auzind noi ce ni se pregătește, ghiontitu-ne-am unul pe altul, chicotind înădușit, și ca mai ba să zicem nici cărc! în sfârșit, după multe șfichiuri ce-a primit moș Luca de la unii-alții, cum e lumea a dracului, mergând noi în pasul cailor, din hop în hop, tot înainte prin rătăcanile de pe ulițele Iașilor, am ajuns într-un târziu, noaptea, în ciriul Socolei și am tras cu căruța sub un plop mare, unde-am găsit o mulțime de dascălime adunată de pe la catiheți, din toate părțile Moldovei: uni mai tineri, iar cei mai mulți, cu niște târsoage de barbe cât badanalele de mari, șezând pe iarbă, împreună cu părinții lor, și preuți, și mireni, și mărturisindu-și unul altuia păcatele!

Moș Nichifor nu-i o închipuire din povești, ci e un om ca toți oamenii; el a fost odată, când a fost, trăitor din mahalaua Țuțuenii din Târgul Neamțului, dinspre satul Vânătorii Neamțului. Cam pe vremea aceea trăia moș Nichifor în Țuțueni, pe când bunicul bunicului meu fusese cimpoiaș la cumătria lui moș Dediu din Vânători, fiind cumătru mare Ciubăr-vodă, căruia moș Dediu i-a dăruit patruzeci și nouă de mioare, oacheșe numai de câte un ochi; iară popă, unchiul unchiului mamei mele, Ciubuc Clopotarul de la Mănăstirea Neamțului, care făcuse un clopot mare la acea mănăstire, cu cheltuiala lui, și avea dragoste să-l tragă singur la sărbători mari; pentru aceea îi și ziceau Clopotarul. Tocmai pe acea vreme trăia și moș Nichifor din Țuțueni.

Moș Nichifor era harabagiu. Căruța lui, deși era ferecată cu teie, cu curmeie, însă era o căruță bună, încăpătoare și îndemnatică. Un poclit de rogojini oprea și soarele și ploaia de a răzbate în căruța lui moș Nichifor. De inima căruței atârnavă păcornița cu feleștiocul și posteuca, care se izbeau una de alta, când mergea căruța, și făceau: tronca, tranca! tronca, tranca! Iară în belciugul de la carâmbul dedesubt, din stânga, era aninată o bărdiță, pentru felurite întâmplări. Două iepe, albe ca zăpada și iuți ca focul, se sprijineau mai totdeauna de oiștea căruței; mai totdeauna, dar nu totdeauna, căci moș Nichifor era și geambaș de cai, și când îi venea la socoteală, făcea schimb, ori vindea câte-o iapă chiar în mijlocul drumului, și atunci rămânea oiștea goală pe de-o parte. Îi plăcea moșneagului să aibă tot iepe tinere și curățele; asta era slăbiciunea lui. Mă veți întreba, poate: De ce iepe, și totdeauna albe? Vă voi spune și aceasta: iepe, pentru că

moș Nichifor ținea să aibă prăsilă; albe, pentru că albeața iepelor, zicea el, îi slujea de fanar noaptea la drum.

Moș Nichifor nu era dintre aceia care să nu știe „că nu-i bine să te pui viziteu la cai albi și slugă la femei“; el știa și aceasta, dar iepete erau ale lui, și, când le grijea, grijite erau, iar când nu, n-avea cine să-i bănuiască.

Moș Nichifor fugea de cărăușie, de-și scotea ochii; el se ferea de ridicături, pentru că se temea de surpătură.

Harabagia, zicea el, e mai bună, că ai a face tot cu marfă vie, care la deal se dă pe jos, la vale, pe jos, iar la popas, în căruță. Moș Nichifor avea o biciușcă de cele de cânepă, împletită de mâna lui și cu șfichiul de mătase, cu care pocnea de-ți lua auzul. Și cu încărcat și cu descărcat, la deal moș Nichifor se da pe jos și trăgea de-a valma cu iepete. La vale iar se da jos, ca să nu se spetească iepete. Chiriașii, vrând- nevrând, trebuiau să se dea și ei, căci le era lehamete de morocâneala lui moș Nichifor, care îndată troncănea câte una cam de aceste:

— Ia mai dați-vă și pe jos, căci calul nu-i ca dobitoacul, să poată vorbi...

Dacă știai să potrivești din gât pe moș Nichifor, apoi era cât se poate de șăgalnic. De întâlnea vrut om călare, pe drum, întreba: „Departa ai lăsat pe vodă, voinice?“ Și apoi îndată da bici iepelor, zicând:

Alba-nainte, alba la roate,

Oiștea goală pe de-o parte.

Hii! opt-un cal, că nu-s departe Galații, hii!

De întâlnea pe drum neveste și fete mari, cânta cântece șăgalnice, de-alde-aceste:

Când cu baba m-am luat

Opt ibovnice-au oftat:

Trei neveste cu bărbat

Și cinci fete dintr-un sat ș.a.

Ei, ei! Apoi zi că nu-ți venea să pornești la drum, mai ales în luna lui mai, cu asemenea om vrednic și de-a pururea vesel! Câteodată numai, când prin dreptul crâșmei te făceai niznai și nu știai să potrivești din gât pe moș Nichifor, nu-l prea vedeai în cheji buni, dar și atunci tot repede mâna de la o crâșmă până la alta.

Mai ales într-un rând îi plăcea lui moș Nichifor două iepușoare, care mergeau de minune la drum. Dar la crâșmă, mort-copt, trebuiau să stea, căci le cumpăraseră de la un popă, nefiind pe vremea aceea pojărnicii, de unde să cumpere altele, care să țină fuga tot întruna!

Spunea tata că i-au spus și lui bătrânii, care auziseră din gura lui moș Nichifor, că pe vremea aceea era bine să fii harabagiu în Târgul-Neamțului, că te-apucau pe-amăinile. Cum ieșeau din Văratice, intrai în Agapia, și cum ieșeau din Agapia, intrai în Văratice: apoi în Războieni, apoi pe la mitoace, și aveai mușterii, de nu erai bucuros; ba să-i duci la Piatra, ba la Folticeni, ba pe la iarmaroace, ba la Mănăstirea Neamțului, ba la Secu, ba la Râșca, ba în toate părțile, pe la hramuri.

Tot tata mai spunea că ar fi auzit de la bunicul bunicului meu că protopopul de la Neamț, de pe vremea aceea, ar fi zis unor călugărițe, care pribegeau în săptămâna mare prin târg:

— Maicelor!

— Blagoslovește, cinstite părinte!

— De ce nu vă astâmpărați în mănăstire și să vă căutați de suflet, măcar în săptămâna patimilor?

— Apoi dă, cinstite părinte, cică ar fi răspuns ele cu smerenie, lâna asta ne mănâncă, păcatele noastre... Dar n-am mai veni noi, căci, cum știi Sfinția Ta, mai mult cu șiacul ne hrănim, și apoi, de nu curge, măcar picură, și cine mișcă tot pișcă.

Protopopul atunci, sârmanul, cic-ar fi oftat din greu, înghițind noduri..., și ar fi dat vina tot pe moș Nichifor, zicând:

— De-ar crăpa odată să crape și harabagiul care v-a adus! C-atunci știu că n-ar avea cine să vă mai cărăbănească așa de des pe la târg.

Și cică auzind moș Nichifor de aceasta, tare s-ar fi mâhnit în sufletul său și s-ar fi jurat cu jurământ ca să nu mai aibă a face cu parte duhovnicească cât a trăi el; căci, din păcate, era și evlavios moș Nichifor și tare se mai temea să nu cadă sub blestemul preoțesc! De-aceea, cu fuga a-alergat la schitul Vovidenia, la pusnicul Chiriac din sfânta Agură, care-și cănea părul și barba cu cireșe negre, și în Vinerea Seacă, prea cuviosul cocca oul la lumânare, ca să mai ușureze din cele păcate. Și apoi s-a hotărât el ca de-acum înainte să aibă a face mai mult cu parte negustorească.

— Numai negustorul, zicea moș Nichifor, trăiește din seul său și pe seama lui. Când întrebai: „Pentru ce?“ moș Nichifor răspundea, tot glumeț: „Pentru că n-are Dumnezeu stăpân“.

De glumeț, glumeț era moș Nichifor, nu-i vorbă, dar de multe ce dăduse peste dânsul, se făcuse cam hursuz.

Băbăția lui, de la o vreme încoace, nu știu ce avea, că începuse a scârțâi: ba c-o doare ceea, ba c-o doare ceea, ba i-e făcut de năjit, ba că i-e făcut pe ursită, ba că i-e făcut de plânsori și tot umbla din babă în babă cu descântece și cu oblojeli, încât lui moș Nichifor acestea nu-i prea veneau la socoteală, și de-aceea nu-i erau acum mai niciodată boii acasă. Ba chiar se făcuse buclucaș, hărțăgos și de tot hapsân, când sta câte două-trei zile pe lângă casă, încât biata băbușca lui era bucuroasă uneori și răsbucuroasă în sufletul ei să-l vadă cum l-a vedea urnit de-acasă.

Se vede lucru că și moș Nichifor era făcut pe drumuri, căci cum ieșea afară la drum parcă era altul; nu mai sta din pocnit cu biciul, de șuguit cu toți drumeții pe câți îi întâlnea și de povestit despre toate locurile însemnate pe unde trecea.

Într-o dimineață, miercuri înainte de Duminica Mare, moș Nichifor deciocălase căruța și-o ungea; când numai iaca se trezește la spatele lui cu jupân Strul din Târgul-Neamțului, negustor de băcan, iruri, ghileală, sulimeneală, boia de păr, chiclazuri, piatră-vânăta, piatra sulimanului sau piatră bună pentru făcut alifie de obraz, salcie, fumuri și alte otrăvuri.

Pe vremea aceea nu era spițerie în Târgul-Neamțului, și jupânul Strul aducea, pentru hatârul călugărilor și al călugărițelor, tot ce le trebuia. Mai făcea el, nu-i vorbă, și alte negustorii... În sfârșit, nu știu cum să vă spun, era mai mult decât duhovnicul, că fără de dânsul nu puteau mănăstirile.

— Muni dimineață, moș Nichifor!

— Bună să-ți fie inima... jupâne Strul. Da' cu ce treabă ai venit pe la noi?

— Ia, noră-mea vrea să meargă la Piatra. Cât să-ți dau ca să mi-o duci?

— D-apoi a fi având chilotă multă, cum e treaba d-voastră, jupâne, zise moș Nichifor, scărpinându-se în cap; numai nu-i vorbă, că poate să aibă, căci și căruța mea e largă; poate să încapă într-însa cât de mult. Apoi, fără să ne zbatem, jupâne Strul, mi-i da șasesprezece lei, un irmilic de aur, și ți-o duce-o, știi colè, ca pe palmă; că, după cum vezi, căruța acum am adus-o de la încălțat și i-am mai tras și o unsoare de cele a dracului, de are să meargă cum e sucala.

— Ai să lași cu nouă lei, moș Nichifor, și te-a mai cinsti și fecioru-meu la Piatra.

— Apoi dar, dă! cu bine să dea Dumnezeu, jupâne Strul! Mă bucur și eu că-i tocmai în dricul iarmarocului și poate mi-a pica ceva și când voi veni înapoi. Numai aș vrea să știu, când avem să pornim?

— Și acuma, moș Nichifor, dacă ești gata.

— Gata, jupâne Strul, numai s-adăp iepușoarele aceste. Du-te și d-ta de-ți pune nora la cale, că acuș te-ajung și eu din urmă.

Și cum era moș Nichifor strădalnic și iute la trebile lui, repede zvârle niște coșolină în căruță, așterne deasupra o pereche de poclăzi, înhamă iepușoarele, își ia cojocul între umeri și biciul în mână și tiva, băiete! N-apucase jupânul Strul a ajunge bine acasă, și moș Nichifor și trăsesese căruța dinaintea ușii.

Malca – așa era numele nurorii lui jupân Strul – a ieșit să-și vadă harabagiul. Ș-apoi, povestea cântecului; las' că era de la Piatră de locul ei, dar era și îmbujorată Malca... din pricina plânsului, că se despărțește de socri, pentru că întâiași dată venise ea la Neamț, de cale primară la socri, cum se zice la noi. Căci nu erau mai mult decât două săptămâni de când se măritase ea după Ițic, feciorul lui jupân Strul, sau mai bine ar fi să zic, în voia cea bună, că se măritase Ițic după Malca; căci el lăsase casa părintească, după cum li-i obiceiul, și la două săptămâni Ițic au adus pe Malca la Neamț, a încredințat-o în mâna părinților lui și s-a întors repede la Piatra, să se gândească pe negustorie.

— Da' te-ai ținut de cuvânt, moș Nichifor!

— Apoi dă, jupâne Strul, vorba-i vorbă: eu nu mă cioșmolesc atâta, că la drum e bine să pornești cât de dimineață, iar seara să poposești devreme!

— Oare-i ajunge până deseară la Piatra, moș Nichifor?